

Det blev sagt af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen), at det ikke blot skulde være disse Foreninger, der ere forudsatte i Lovforslaget at være dannede udelukkende med det Formaal for Øje at købe Ejendomme og udstykke dem, men det skulde ogsaa være Landboforeningerne og Husmandsforeningerne tilladt at købe og udstykke. Jeg tror nu, at dette ikke saa let vil lade sig gøre. De Formaal, Landbo- og Husmandsforeninger have, ere af ganske anden Natur, og det vilde vist være uheldigt, hvis de kom ind derpaa. Arbejdsdelingen maa her gøre sig gældende, saaledes at Landboforeninger holde sig til det Arbejde, de ere dannede for, og de Foreninger, som skulde udstykke Ejendomme, dannes udelukkende med dette Formaal for Øje.

For Resten var det med Glæde, jeg hørte det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensens) Udtalelser om Landboforeninger. Det var jo en saa ubetinget Anerkendelse af den Virksomhed, disse have udfoldet i en lang Række Aar, saa det frydede mit Hjerte, da jeg gennem mange Aar har haft Lejlighed til at virke indenfor Landboforeningerne, og det saa meget mere, som disse Udtalelser staa i stærk Modstrid med de Udtalelser, vi mange Gange have hørt fra det ærede Medlems Nabo til Venstre (K. M. Klausen). Jeg erindrer i alt Fald, at denne mange Gange har udtalt sig meget stærkt misbilligende om Arbejdet i Landboforeningerne, saa stærkt, at jeg endog har haft god Grund til her i Tinget at protestere derimod og hævde det samme, som det ærede Medlem nu hævdede.

I § 6 fastsættes, at de Parceller, som der skal kunne ske Udlaan i, maa være til en Værdi af under 12,000 Kr. Dette skal jeg villig indrømme kan være passende i mange Egne, men Forholdene ere dog saa overordentlig forskellige, at der bør tages noget Hensyn til denne Forskel. Der, hvor Jorden er meget dyr, dels paa Grund af sin Godhed, dels paa Grund af den stærke Efterspørgsel, forekommer det mig, at 12,000 Kr. maatte være lovlig lidt. Ved denne Værdi kommer man jo netop ned til en Slags Ejendomme, som ikke ere saa ganske billige at drive, som baade ere for smaa og for store. Vi komme ned til de Ejendomme, der ere saa store, at de kræve Hestekraft, men dog for smaa til, at det kan betale sig at holde Hest paa dem, saa at Manden maa henvende sig til gode Naboer om Hjælp til Jordens Bearbejdning, eller han maa betale denne i

dyre Domme. Jeg vil anse det for heldigt, om der blev givet et Spillerum, maaske paa lignende Maade som i Loven for Landarbejdere, saa at man kan gaa højere op i de Egne, hvor Jorden er dyrere, og holde sig indenfor disse Grænser, hvor Jorden er mindre kostbar, og der altsaa kan bringes en større Ejendom ud af de mindre Penge. Jeg henstiller denne Tanke til Finansministerens Overvejelse. Jeg haaber, der maa kunne gøres Udveje, for at der, om jeg saa maa sige, kan deles Sol og Vind lige mellem de forskellige Ejendomme rundt omkring.

Da jeg første Gang gik Lovforslaget igennem, slog det mig, at den Sum 200,000 Kr. var overordentlig lille, men efter nærmere Eftertanke skulde jeg dog tro, at den i de første Aar vil strække nogenlunde til. Det vil maaske blive vanskeligt at faa dannet saadanne Foreninger især i Begyndelsen, indtil det kommer rigtigt i Trit, og i Begyndelsen — det viste sig ogsaa ved Landarbejderloven — vil der maaske være mindre Efterspørgsel end senere. Det er derfor ganske naturligt, at man til at begynde med holder sig til denne Sum eller der omkring. Jeg ser ikke nogen Grund til straks at slaa noget stort Brød op, og jeg tror ogsaa, at Sagen vinder ved, at der gaas frem med smaa Skridt i Stedet for alt for stærkt.

Jeg vil gerne endnu en Gang anbefale Lovforslaget til Tingets Velvillie, idet jeg er overbevist om, at naar der kommer noget omtrent som dette frem med de Forandringer, som maatte vise sig formaalstjenlige, vil der være gjort et godt Arbejde til Gavn for mange Egne i Landet som og for den enkelte, der kommer i Besiddelse af saadan Jord.

Thomas Larsen: Jeg kan slutte mig til det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen), idet jeg ligesom han er den ærede Finansminister meget taknemmelig for dette Forslags Fremsettelse. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, som der bliver rig Lejlighed til at drøfte i det Udvalg, der forhaabentlig bliver nedsat, men vil gerne gøre et Par mere almindelige Bemærkninger og en Henstilling til den ærede Minister. Naar jeg siger, at jeg er meget glad ved Forslaget, er Grunden den, at det forekommer mig, at det, skønt dets Rækkevidde ikke er let at overskue, er et af de betydeligste Forslag, der have været forelagt den danske Rigsdag. Det kan jo ganske vist være tvivlsomt, om dette Forslag kan faa nogen større praktisk